

MILE PRPA

**POČELO POČELA
(ELEMENTUM ELEMENTORUM)**

Anno Domini
1994

P R E D G O V O R

Književno djelo "Počelo počela", koje autor naziva "metafizičko filozofsko djelo u stihovima", možemo predstaviti kao pjesničku poemu sastavljenu od osam ciklusa pjesama u kojima su izražena u slijedu osebnih vizija poetski transformirana saznanja o bitku sveukupnog postojanja. Dometi ljudskih misli u sferi spoznaje stvarnosti, misaona shvaćanja o početku, o razvoju, o trajanju, o zakonitosti, o logici, o smislu, o sudbini Svijeta, Kozmosa, Materije, Duha, Čovjeka, Stvoritelja sažeta su u metafizičko-filozofske teme koje u autorskoj viziji prate čovjeka i zaokupljaju njegov um i srce od vremena starih orijentalnih i antičkih mislilaca do današnjih nosioca rasprava na područjima kosmologije, astronomije, fizike, metafizike, teorije spoznaje i logike. Autor na pjesnički način očitava pergamene kojima skida davne pečate i raskriljuje ih, pa mu one nude dio istine, dokučive, a istovremeno i nedokučive, koja sapinje čovjeka i goni ga na razmišljanje o sveopćem izvoru, o početku, o kondenziranom prasku, o sveopćem gibanju, o zakonu dvojstva, o materiji i antimateriji te o logici po kojoj se kreću pojave stvarnosti.

Neobičnim intenzitetom autor uvodi čitaoca u bujne maštovite vizije kojima oslikava stvarni domet ljudskih spoznaja, shvaćanja, tumačenja i dilema. Pred čitaocem se otvara čudesan svijet misaonih i osjećajnih transformacija koje pjesnik u svojim vizijama sagledava i u stihovima iznosi kao svoj credo.

U Zagrebu, 1995.

Akad. A. Mohorovičić

POČELO POČELA

Metafizičko filozofsko djelo
u stihovima!

POČELO POČELA

A samo je mijena tvari,
a samo je rasap svemira.

Vječni rasap svemira.

POČELO POČELA

Zapis o Postanku:
Viđen maštom slikara, pjesnika.

Grešnici, ne čitajte!

Stvari su onakve kakve ih vidimo,
dok ih drugačije ne vidimo!

I.

POČELO POČELA

TRAKTAT O (ANTI)MATERIJI I (ANTI)PROSTORU)

I.

U prostoru zatvorenom posvema
gledam slike što Iskon u njima rišem.
"Dar vjetra" treperi – kao da zadrijemah.
Pokraj mene zastor kao da se maknu.
U besanoj noći – lampa jače planu.
Kao da me neka ruka nježno
po ramenu taknu.
U sebi, kao da čuh glas stroge miline.
Sa tajni skini veo sjene,
uzmi i čitaj ove pergamene!
U zanosu tome ja nošen bivam
i ne znam da li ja to snivam ili ne snivam.
Smotani svici kraj mene se broje.
Složeni ko drvlje, neditnuti od praha.
Pečati se vide, ali i čitavi stoje.
Pribrah se malo kad dođoh do daha.
Uzeh prvu pergamenu što stajaše na vrhu

i od sebe odagnah zadnju mjericu straha.
Što u njima piše i u koju svrhu?!
Pečat potrgoh od prvog maha.
(Otvaram pergamenu, oči pasu –
riječi drhte u mome glasu!)

II.

Otkud poći, gdje li stati?
Već hladan znoj brišem s čela.
(U ruci stara pergamena ova).
Čitam naslov – krupna slova:
POČELO POČELA
U prostoru i antitvari,
tu nam je znati –
kaže pergamena svita –
leži tajna i znanosti skriva!
Bez opipa ta su oba tijela.
Tijela nisu, ali punina posvema,
kao da su od najgušće satkana tvari
u njima drijema.
Volumena dva bez granica i kraja
nasuprot stoje, ali se ljube.
Jedan drugog puni, jedan drugog spaja.
Oba, jedan u drugom se gube.
Tajna se skrila u zavjet stari
u dvojstvu prostora i antitvari!

III.

Trgam pečat,
otvaram drugu pergamenu svitu
čitam još jednu nama tajnu skritu.
Prostor je punina u punom svojstvu
prvo od četiri Počela.
S antitvari u tom Dvojstvu
do kraja su zbita ta oba tijela.
Gledam pergamenu, nama je znati:
tu piše – u taj prostor više
ni mjerica novog prostora ne može stati.
Punina je u punom svojstvu
prvo od četiri Počela.
S antitvari u tom Dvojstvu
prostor je punina svoga tijela.
I antitvar je punina što je ima
drugo od četiri Počela.
U sebe novu antitvar ne prima.
Sama za sebe ona je i puna i cijela.

* * *

Autorska glosa:

Pergamena govori o dvojstvu dva izvorna beskonačna volumena – prostoru i antitvari, međusobno prožeta kao date apsolutne kategorije iz kojih je sve počelo i iz kojih je sve izvedeno. Nijedna od njih ne podliježe vidljivom procesu promjena.

Ta dva “počela” predstavljaju apsolutnu puninu; u prostor više nije moguće dodati novi prostor, a u antitvar ni najmanju količinu nove antitvari.

IV.

Već treću uzimam pergamenu,
lomim pečat, otkrivam tajnu njenu.
U dvojstvu prostora i antitvari –
volumena dva što se uzajamno zrače,
puninom svojom što se oba spoje
već se stvore čestice tvari
i antiprostor dobiva obličje svoje.
Te čestice sitne, sitnije od praha
u prostoru već posvuda se roje.
Dok i antiprostor već uzima maha –
u antitvar on smješta ozračje svoje.
Oba ta Počela stvar su mijene,
gusnu, u gustoću skupljaju se jaku.
Niti su u svjetlu, niti imaju sjene,
ali ne obitavaju ni u mraku.
Da je to tako pergamena kaže.
Bivaju gušće, jače, rastu, snaže.

* * *

Autorska glosa:

Pergamena govori da antimaterija u prostor zrači,
emitira vrlo sitne čestice materije (atome),
a prostor u antimateriju sitne mjehuriće antiprostora.
Ta dva “počela” materija i antiprostor podložna su
svakoj mijeni, tj. procesu promjena.

V.

Tvar je data u prostoru,
prostor je dat u tvari.
Tvar je data i svoje mjere ime
dužinu, širinu, visinu.
Ta mjera već i prostor prima.
Prostor je primio tu tvar
u svoju prostornu dubinu.

Nikako poput kamena u vodi
što na nj se svojom masom svali.
Tvar u prostoru pliva u slobodi
što uzajamno je jedno drugom dali.
Prostor tvar ne tlači, ne pritiska.
Ma kakva gustoća bila u toj stvari
ona iz sebe prostor ne istiska.
Niti prostor iz sebe odgurava stvari.

* * *

Autorska glosa:

Pergamena govori da je prostor apsolutna kategorija, on
jednako postoji tamo gdje ima i gdje nema materije.
Prostor kao apsolutna suverena izvorna kategorija
ne podliježe nikakvim promjenama i na njega
ništa ne može utjecati. Materija se u prostoru osjeća
kao potpuno slobodna.
Prostor na nju nema nikakvog djelovanja.

VI.

Putuje li tvar prostorima nekim:
ili je nosi snaga nekog tijela
što i sama gori putanjama dalekim –
ili ta stvar gori dijelom ili cijela.
Nema puta stvari bez da se snaga ne troši
ili se pretvara – pergamena se brani –
u drugi oblik, dok se ne stroši –
u toplinu, ali ona antitvar hrani.
Put nema, kad ta tvar mijenja daljine,
da se nešto ne zgubi, ne stroši, ne zgori.
Put nema u orlove visine,
taj put se protiv sile teže bori.
Tamo gdje sile teže posve nema,
tvar koja pluta, silnice je vode neke –
što izgara silnice nekog tijela posvema.
Silnice Sunca ili neke zvijezde daleke.

* *

Autorska glosa:

Pergamena govori da je materija u vječnom procesu
mijena, a ako putuje da izgara, tj. da se pretvara u toplinu.
U konačnici sva toplina odlazi u antitvar i zato je svemir
u pravilu hladan čak i tamo gdje nema nikakve materije.

VII.

Pluta tvar što nije punina.
Prostorom ona rasuta biva.
U njoj je mnoga praznina

što beskraj još moguće tvarnosti skriva.
Već svuda plove svoda visinom
zvijezde, planete, ta nebeska tijela.
Kao grudice tvari nošene tišinom
nije punina treći od četiri Počela.
Nije punina, ima volumene svoje,
gromade tvari, grudice nebeske što plove.
Tek su trunci sitni u prostoru što stoje,
iako silnim nebeskim tijelima slove.
Nije punina jer prostor ne plâvi.
Na sve strane on svojom prazninom zjapi.
Iako u raskoši plama svoje poslanje slavi,
to su samo kapljice, te sitne tvari, kapi.

* * *

Autorska glosa:
Pergamena govori da materija (tvar) nije apsolutna i izvorna,
već relativna i izvedena kategorija, koja podliježe procesu trajnih mijena.
U volumenima prostora ima je malo, a sam prostor
može zaprimiti još beskrajne, neograničene
količine materije.

VIII.

Antiprostor je dat u antitvari.
Antitvar je data u antiprostoru.
Antiprostor je dat i ima mjere
što oblik njegov ga čini.
Unutar antitvari uvijek se stere,
ma kakav oblik on da hini.
Njegov oblik antitvar prima.
Antiprostor uvijek antitvar bere.
Antitvar antiprostor ne tlači,
u njem on pluta puninom.
Što veći biva, on biva i jači,
napon raste njegovom nutrinom.
Ne poput mjehurića u vodi
što na nj se svojom masom svali,
antiprostor u antitvari pliva u slobodi,
što uzajamno je jedno drugom dali.
Antitvar antiprostor ne pritiska,
niti antiprostor iz sebe antitvar istiska.

* * *

Autorska glosa:
Pergamena govori, kao što je u prostoru vrlo malo materije,
tako je u antitvari, kao apsolutnoj kategoriji, još i neusporedivo manje antiprostora, koji nije
apsolutna već izvedena kategorija i poput materije podliježe procesu trajnih mijena. Također,
antiprostor u antimateriji osjeća se slobodno poput materije u prostoru.

IX.

Putuje li antiprostor, snagu ne gubi.
Njega napon nosi – brzinom pojma jedri.
Gdje god li stiže antitvar ljubi,
gdje god brodi, istu antitvar njedri.
Na tom putu je isti i sebe nosi,
makar sa sobom ništa uzeo nije.
On uvijek antitvar bere, antitvar kosi
ma kakav oblik da u antitvari krije.
Pergamena reče – usporedba je laka –
nosiš li sa sobom staklenku neku,
gdje god stigneš, ulovio si u nju
dio prostora ili dio istog zraka.
Dio prostora kao dio antitvari.
Dio istog zraka kao dio sile.
Tamo mi ne stanimo, mi smo od tvari.
Neke druge sile tamo se skrile.

* * *

Autorska glosa:
Pergamena govori, kao što materija putuje kroz
prostor, antiprostor putuje kroz antimateriju.
Putujući, materija izgara, troši se, a antiprostor
putuje kao napon, i kad putuje, pa i velikim brzinama,
pri tome se ne troši.

X.

Antiprostor uobličan biva
s onu stranu našeg zdanja.
U antitvari on pliva
podložan mijeni svakog stanja.
A te mijene mnoge oblike čine.
Tek slutimo, ali ipak možemo znati
uz taj antiprostor još mnogi drugi
antiprostor može stati.
Nije punina što punoćom nosi.
On antitvar posve sitno stâni.
Mnogi cvjetovi u cvjetnoj rosi
još cvjetati mogu na toj grani.
Nije punina, ali je stalno u mijeni
zadnji od četiri Počela.
Pergamena kaže – držati se treba
strogo tih načela.

* * *

Autorska glosa:
Antiprostor kao neizvorna, već izvedena kategorija
podliježe procesu stalnih mijena unutar sebe,
u “cjelokupnoj” antitvari ima ga vrlo malo.

XI.

Ako u staklenku neku, neku praznu
tamo gdje sile teže nema,
kamenčiće stavimo, lebdjet će oni
u tom prostoru zrakopraznu.
Usporedba ta pojasnit će nam stvari
praznina u staklenki, slika je prostora,
a kamenčići što u njoj lebde –
to je slika te u prostoru stvari.
U prostoru sve se zbiva što se zbiva
to njeg nikad i posvud nigdje ne dira.
On uvijek i tvrdo samo sniva
sankom svog vječnog prostranog mira.
Pun ili prazan prostor se stere svuda.
Što o tome zbori pergamen stari?
Ako se u prostor stavi neka gruda,
to ne istisnu prostor iz te stvari.

* * *

Autorska glosa:

Prostor je apsolutna, izvorna kategorija i ne
podliježe nikakvom procesu mijena, i na njega ničim nije
moguće utjecati na bilo koji način.

XII.

Ako staklenku neku, neku punu
držimo tamo gdje sile teže nema,
mjhurići u toj stajaćoj vodi
šetati će se u njoj posvema.
To kaže jedna pergamena svita.
Usporedba ta pojasnit će nam stvari
mjhurići u vodi slika su antiprostora,
a voda je slika te antitvari.
Antitvar je i u antiprostoru,
a antiprostor se u antitvari stâni.
Ta tvrdnja kao sa zapisom se slaže,
ta tvrdnja kao logikom se brani.
Antiprostor u antitvari kao stvar
kao moćne, kao netvarne sile –
ne istiskuju iz antiprostora antitvar.
Te sile u međuožračje se slile.

* * *

Autorska glosa:

Antiprostor se u antimateriji ponaša slično kao
materija u prostoru. Kao relativne kategorije,
materija i antiprostor, izvedene su iz apsolutnih
kategorija - antimaterije i prostora.

XIII.

Tvar je data takva kakva je data.
Oblika razna, sastava sve su
u njoj mnogoće – od pijeska do zlata.
Tvar je vječno – res in processo!
Antitvar je antitvarna
opstojnosti njene prisutne te su.
Antitvarnost je tu, ona je stvarna,
ali je vječno – res extra processum.
Prostor je tu, prostor je svugdje.
Njegove granice nepojmljive te su.
Bili ovdje ili bili drugdje
prostor je vječno – res extra processum.
Antiprostor snagu čini, on se stâni –
u antitvari količine sve su.
Podložan je mijeni na svakoj strani.
Antiprostor je vječno – res in processo.

* * *

Autorska glosa:

Apsolutne kategorije; prostor i antitvar, ne podliježu
procesu, a izvedene relativne kategorije; materija
i antiprostor - podliježu procesu stalnih mijena.
Pergamena upućuje na antiprostor kao snagu
nastanjenu u antitvari.

II.

POČELO POČELA

TRAKTAT O VELIKOM PRASKU

I.

Volumena dva naponom se puse
što sporost je nebrojenih vijeka.
Iz tog napona sitne sitnoće se truse
za dugog, prostora i antitvari tijeka.
Punine dvije, volumenske ove
što se međusobno pune, u Dvojstvu pâre.
Bez granica obje, jedna u drugoj plove,
jedna drugu samo uzajmno dâre.
U Dvojstvu prostora i antitvari,
u gozbi Dvojstva što se skladno spoje.
Rađaju se sitne, najsitnije čestice tvari
i mjehurići antiprostora se roje.
Ta volumena dva naponima snivaju.
Obostrano jedan drugog skrivaju.
Jedan drugog u sebe samo slivaju.
U vječno vječnom Dvojstvu oba bivaju.

* * *

Autorska glosa:

Pergamena govori da su prostor i antimaterija, kao date
apsolutne kategorije, bez volumenskih granica.

Jedna drugu puni, jedna drugu spaja, obje jedna u
drugoj se gube. One predstavljaju nerazdvojivo Dvojstvo.

Antimaterija u prostor emitira presitne čestice materije (atome), a prostor
antimateriju presitne mjehuriće antiprostora.

II.

Čestice sitne te stvari se roje.

Sitnije od najsitnije finoće.

Dva Volumena ih zrače, kroje.

U grudice se slažu, teže do gustoće.

Veća gruda lovi grudice manje.

Stvaraju se grude, jedna drugu guta.

Tvar stupa u svoje poslanje.

Veća gruda manju grudu sklanja s puta.

U najvećoj gromadi već masa se rađa.

K sebi vuče grude iz dalje, dalje.

Stvara se sila, već silna prostorna lađa

privlačne snage oko sebe šalje.

Masa joj sve veća i jača biva.

Neki napon u njoj sad se snaži.

Sve veće i veće stapaju se gromade.

Gromada gromadu samo traži.

* * *

Autorska glosa:

Presitne atomske čestice materije, koje antimaterija
emitira u prostor, u njemu se grudaju i u neshvatljivo dugom
vremenu, koje se ne može izbrojiti niti bilijunima milijardi naših godina, stvaraju materijal za
bezbrojne svemirske praske od kojih su nastala isto tako bezbrojna zvijezda.

III.

Širi se, raste i veća biva,

kad masa joj srazi gustoću stvari,

a napon u njoj već javom sniva –

Prasak ču se te gigantske stvari.

Blijesak sinu, prva raznese se gromada

u tisuće tisuća baklji sjajnih,

što prostorima silnim već poče da vlada.

Stvara se Svemir čaroban, bajni.

Neka je veća, neka je manja,

luč svaka sjaji sjajem svoga plama.

S tisuće snova ta se rasvijetli sânja,

čudesna raskoš taj prostor slama.

Luč što je veća, veću privlačnost svoju
jezicima plama iz sebe zrači.
U njima tvari rastaljene gore.
Oganj u ognju tu talinu tlači.

IV.

Manje se vrte oko većih u roju.
Svjetla sa svjetlima se bore.
Koje li raskoši plama u boju.
I druge se šire i mnoga veća biva
prostorna lađa satkana od tvari.
Gromada se u gromadu sliva.
Već napon se budi u toj stvari.
Kad masa im srazi gustoću tijela.
Prasak za praskom prostorom se slama.
Čudne li raskoši – ta sjajnost bijela.
Još nikad poslije, a ni prije
ne bijaše takvog čudesnog sraza.
Svjetlo u svjetlo se topi, lije.
Plamenom plama izgara sjeme
nebeskih mliječnih zvjezdanih staza.

* * *

Autorska glosa:

Obzirom da je Svemir beskonačan, pergamena govori
ne o jednom, već o bezbroj Velikih prasaka, od kojih su
nastala zviježđa, a koji se nisu aktivirali istovremeno,
jer nisu ravnomjerno dosegнули kritični volumen
akumuliranog tvoriva iz Prethodnog stanja,
potrebnog za Prasak.

V.

Volumena dva što se ljube,
ali ona međusobno se i tlače.
Iz te tlake nježne, a ne grube
i antiprostor u antitvar skače.
Ta nježna sve više množi se tlaka
i antitvar opsjeda, sitno stâni.
Ta oblina oblika li svaka –
jedna drugom sve se više hrani.
Sve veći biva antiprostor u antitvari.
Čistoće praznine sve više se traže,
sve veća i veća biva ta stvari,
kao mjehurić u mjehurić što se slaže.
Narasta tako taj mjehur obline,
dok prasak se ne ču i u toj stvari.
Od silne siline svud već pline
oblici, obline, antiprostor u antitvari.

* * *

Autorska glosa:
Prostor u antimateriju, kroz nebrojene bilijune milijardi
naših godina, zrači sitne mjehuriće antiprostora,
koji se skupljaju i pretvaraju u velike mjehure, potom
prasnu, poput tvoriva za svemirski prasak,
uz izmjenu svoje kemijske strukture.

III.
POČELO POČELA

TRAKTAT O SVEMIRU I ZEMLJI

I.

Prostorima plutaju baklje što gore,
jezici plama pršte u svakom smjeru.
Neke su moćne i silinu tvore,
uz mnoštvo manjih, što se uokolo steru.
Mase se slažu, sile se spoje.
Silnice što se tvore redaju tijela.
Sve zauzimaju putanje svoje.
Oko moćne luta, manjih četa cijela.
U krugu se vrte, neki u ovali.
Te putanje njine snop silnica reda, sklopi.
Poneka manja hodi i po spirali,
dok uz prasak s nekom većom se ne stopi.
Svemir se redi, čisti, silnice moćne.
Sitnoće, što u njima se plam brzo zgari,
prema većima lete kao iskrice noćne
i postaju dio jedne iste tvari.

* * *

Autorska glosa:
Pergamena govori o uspostavi reda i poretka u
svemiru nakon bezbroj prasaka kojima su stvorene
isto tako bezbrojne galaksije.

II.

One što masa im silna, gore
i dalje ognjem sjaja, paklene vatre.
Dok one što su manje s plamom se bore.
Plam na njima gasne, pomalo se zatre.
Plam gasne i gasne, tek užarena gruda
umirućeg ognja koru stvara, tvrdne.
Već kamena lava obuže je svuda.
Već kamena lava ne da joj da mrdne.

Plovi ta kamena lađa u krugu
oko svoje paklene zvijezde – masa je steže.
Nevidljivim silnicama na luku dugu
u putanju kružnu ili oval ih veže.
Prostorima hladnim ta luč što je zgasla
vrti se, vrti kud putanje je vode.
Hladi se naglo, hladnoću je pasla.
Orosiše je sitne kapi, kapi vode.

III.

Pluta i još puna je nemirnoće.
Bokove joj hladnoća sve jače steže.
Poneki prasak lave iz njene nutrine
još više na njoj ledenjak sliježe.
Putanja joj sve mirnija i mirnija biva
u ovalu oko svoje vatrene zvijezde.
Led se otapa dok sankom sniva.
Na njoj već kopno i vode se gnijezde.
Razara kamen ta voda što teče
što masa je vuče, masa, sila teže.
Dok nutrina njena dalje gori, peče.
Kamen se mrví, u sitnoću zemlje sliježe.
Vrti se okolo, u krugu, u luku bôli.
Ljulja se koljevka života, plovi.
Ovale u putanji čine joj Zvezdani pôli.
Vrti se vrtnjom i prvi dah života lovi.

IV.

Ljulja se koljevka života, plovi.
I mnoge druge iz zvezdanog sraza
zibaju se zibke – čekaju život novi.
Rađa se vivus mliječnih nebeskih staza.
Raste vivus, širi se dahom topline.
Steru ga napon, nutarnja gnanstva.
Već posvuda taj plov zanosom tišine
sjemenom života zasijava prostranstva.
Lakoćom nekom, u ritmu nekog zraka
u drhtaju nekom hladnoće i topline,
u vječnom srazu svjetla i mraka
u borbi, u živom rasap daljine.
Ljulja se koljevka već tog praživotu,
ljuljaju se ta svemirska djevičanstva.
Sve se vrti, kreće, već sve se mota.
Vivus do vivusa, prostranstvo do prostranstva.

IV.

POČELO POČELA

TRAKTAT O BOGU

I.

U antiprostoru vivus – složi se silna
prethodna samospoznajuća sila.
U antitvari pluta ta snaga obilna,
samospoznanstvo u sebi sva je slila.
Plutaju luči sjaja što se krune
ljepotom duha, mnogoćom tog svojstva.
Spoznanstva u spoznanstva samo se pune.
Silnicama zdâni u križ oba Dvojstva.
Skupljaju se, plutaju ta mnogoznačja
u jednu snagu – u jednu moć sva se kupe.
Okolo sebe zrače oblike višezračja.
Tajna im moći sve silnice što skupe.
Silnice moćne u krilo Tvorstva
jasnoće, milosti, čuvstva, dobrote.
Silnice moćne mnogoćom dobrotvorstva
tkaju čuvstva u vivus ljepote.

II.

Uobliču sebe u osobnost bića
(Kaže odviti pergamen stari)
Uobliču oko sebe i viša žića.
Žića što božanski oblik im se dari.
To čini moćna samospoznajuća snaga
što nastaje u Dvojstvu križa dva po dva Počela.
Oblikova sebe i oko sebe bića draga.
Sjaj svjetlosti im bliješti posred čela.
To ne znamo, ali kad pergamena kaže –
naša slika je nalik, ona nosi pralik.
Naša slika s njihovom slikom,
naš lik s njihovom likom ponešto se slaže,
U antitvari, u antiprostoru se spravi.
Uobliču se život prvi, život pravi,
što viši od našeg života biva.
Naš život nekad tim sankom sniva.
Duh naš često taj život priziva.

* * *

Autorska glosa:
Pergamena govori o nastanku
nematerijalnog, višeg oblika života u antiprostoru,
kao "duhovnom svemiru."

III.

Što je Tvorac života – njemoćom šuti
ta svita pergamena draga.
Naš razbor nešto kao da sluti
to je neka samospoznajuća snaga.
Vidi se i ne vidi njena mnogoća.
Ta snaga je skriva i nije skriva.
Ta snaga je tajna i nije tajnoća.
Ima mjere, ali je i bez gabarita.
Ta snaga je vječna i nije vječnoća.
Ta snaga je od tvori, ali nije tvarnost.
Ta snaga je sama, ali nije samoća.
Ta snaga je od antitvori, ali ne antitvornost.
Zašto Tvorac bez granice i mjere
jedno čudno pitanje stiže –
svud i svugdje se širi, stere?
Pitanje što logika mu tvarnost.
Da bi bio svugdje blizu, svima bliže.
Da ne bi bio san, ali ni stvarnost.

* * *

Autorska glosa:

Pergamena razlikuje tvorbu života od - nastanka Svemira.
Nastanak svemira je čista materijalno-fizikalna kategorija,
a tvorba života na Zemlji i drugim mjestima u svemiru
njena posljedična – nadnaravna,
pa i duhovna kategorija.

IV.

Kako je čudesno Tvorčevo zdanje.
Kakva silna tkalačka vještina.
Utkali mudrost u života poslanje.
Utkali se u sjaj nebeskih visina.
Utkali ljepotu što oko nas se stere.
Utkali smisao života bića.
Utkali cvijet što ga zrelo voće bere.
Utkali i nas u tijelo svog žića.
Što ga tjera da ljepotu pravi?
Mirisima milja zanosnu snagu daje.
Utkali ljubav u sve što spravi,
čini li da taj čin vječnošću traje.
Tka li to za sebe ili to nekom daje,
radi li to tako da vrijeme ne gubi?
Taj dar stvori tako ljepotom sjaje.
Bića što misle On duhom ljubi.
Za ta bića On život životom tkaje.

V.

Gdje se krije, pergamena ne kaže.

Ne skriva se, već što više –
šutnja u zapisu s tvrdnjom se slaže –
Tvorac je tamo gdje živo biće diše.
U ljepoti cvijeta, Tvorac se skriva,
ciklame, bagrema i smilja.
U ljepoti tajnog zanosa živa,
mirisa lipe, kadulje, raznog milja.
U ljubavi bića, milosti, u dobroti.
U svemu živom to vide i bića slijepa.
U nadi zore, jutra, krasoti
u čudnoj raskoši i paunovog repa.
Tvorac se ne skriva, pokazuje se svuda.
Na sve strane ga se vidi ne skriva.
Tvorac je tu i kad tvoj put vrluda,
da te vrati – to kaže pergamena svita.
Zašto se ne pokaže Tvorac, time
mnoga se mudrost pita, ali se puti
svaka duša ima svoje ime.
Tvorac svaku prati, svaku čuti.

* * *

Autorska glosa:
Pergamena govori da se Tvorac života nalazi
vidljiv u svakom živućem biću u flori i fauni,
da je sveprisutan.

VI.

Zašto Tvorac glasom ne zbori?
Šuti samo, šutnja mu posve tiha.
Pergamena kaže – On govori
ljepotom pjesme, ljepotom stiha.
Zašto njegov glas se silinom ne ori?
Mislina mudrih što se u tišini tkaju.
On svoje misli u te misli tvori.
U tišini većoj jaču snagu daju.
On zbori i zvukom što arije daju
ljepotu pjesmi, ali i pjevom ptica.
On zbori i mukom na kraju
radošću i tugom bezbrojnih lica.
U sjaju sunca i tišini noći
u lahoru vjetra, mliječnoj sipkosti neba.
Zar ne zbori glasom svoje moći,
zar ne daje sve što nam treba?!

VII.

Što to radi Tvorac, pergamena ne zbori,
niti slutnje u neznanju ne daje.

Tvorac tvori i u ljubavi gori
izgara u biću što ga stvori, traje.
Što Tvorac radi zar se ne vidi.
Zar sjaj sunca svud ne sjaje.
Zar valovi ne lupaju o hridi.
Zar se oluja ne diže, pa staje.
Zar jutarnju travu ne kvasi, rosi.
Zar nema huka slapa, cvrkuta ptica.
Zar cvijet ne cvjeta i plodove nosi.
Što radi Tvorac nevidljiva lica.
Zar ljepotu bilja pogled ne pase.
Zar raskoš mirisa pelud ne stere.
Zar noću zvijezde nebo ne krase.
Zar život te milosti ne bere.

VIII.

Što to radi Tvorac? U zanosu ljepote
zar ne plâvi cijela priroda živa.
Otkud hladnoće, otkud toplote?
Otkud sanak što u nama sniva?
Ne prati li Tvorac stalne mijene
dana i noći, mjeseca i ure?
Otkud ljeta, zime, jeseni, morske pjene,
otkud vjetrovi, uragani, bure?
I barjak svoj otkud li diže
u obliku luka sjajne duge.
Što radi Tvorac – pitanje stiže –
usred naše boli, naše tuge?
Zar nam i dar patnje ne dari
da se duh jača, postojanost nosi, bori.
Zar Tvorac nije u svakoj misli, živoj stvari.
Tvorac nas ljubi i ljubeći nas tvori.

IX.

Svatko od nas ima svoju mjericu straha,
pred tim što se stvori – ima svoju bljedoću.
Svatko ima svoju, na svom licu boju.
Svatko nosi svoju, svoju samoću.
Svatko od nas ima svoju mjericu vjere
pred tim što vidi i čuje, ima ganuće.
Svatko od nas vidi da se pred njim stere
u to Tvorstvo želja za porinućem.
Svatko od nas nosi svoju manju
mjericu nade za onu stranu zdanja.
Svatko od nas ima i svoju sanju –
pred tim Tvorstvom, u duhu svak se klanja.
Svatko nosi svoju, svoju mjericu straha.
Svatko nosi svoju, svoju tišinu.
Svatko nosi i svoju mjericu daha.

Svatko nosi svoju i svoju dubinu.
Pred tim porinućem – dubinu svog uzdaha.

V.
POČELO POČELA

TRAKTAT O FLORI I FAUNI

I.

Već zamor čine u mojoj svijesti
te tajne u papirusima skrite.
Uzeh još jednu – dobre li vijesti
kad strgoh pečat s pergamene svite.
Kad supstance iz tvari i antiprostora se spoje
uz mnogoću drugih silnica što ih veže
u jedno biće – život se rodi.
Jedno, pa potom i u dvoje,
da jedno drugo u dalji život plodi.
I dvoje u paru stvore se bića
što oblik im se preša, kroti.
Životom žive sva ta žića
u skladu s Tvorcem, a ne proti.
Bez kraja, ali i uz mnoge ljepote
ti oblici se slažu što život čine.
Samo plini ljepota do ljepote
od biljke, bića do čovjeka punine.
Sve plini punoćom svakog stvora.
Razbor neki svud uokolo biva.
I sve se stere u zvuku istog kora
u harmoniju neku života se sliva.

* * *

Autorska glosa:
Pergamena govori o nastanku života spajanjem
supstanci iz materijalnog svijeta i onih iz antiprostora,
neke vrste duhovnih supstanci.

II.

Oko nas raskoši ljepote što su dati,
oko nas u divoti faune i flore.
Već i oko prosto vidi, shvati
da Tvorac smjeri, a razna žića tvore.
Neke ljepote tkane su snažno –
vidi se na hrastu, brijestu, boru što stoji.
Druge opet građene su tako važno
tkâ je vitez duha, vidi na sekvoji.
Neke su tkâne, posve se vidi, rodno
da oko sebe samo dâri, plodi.
To neko majčinsko biće plodno
tka plodnosti i na kopnu i u vodi.

Druga su tkana nježno, čisto.
Tek smisao čine u čaru ljepote.
Ta putenost se tako vidi, isto –
na biljci, da je nikla u krilu dobrote.

III.

Neke su stilski tako tkane
da to može samo čarobnjak duha.
Tužne vrbe što joj vise njene grane
risane tako – potez s mnogo sluha.
Crveni mak je remek djelo tkanja
neke u ljepoti posve jednostavne žene.
Boja trave, podloga općeg stanja
da pasu oči, da se odmaraju zjene.
Žitni pliš zeleni što se stere
tko to istka, tko to tako spravi?
Žuto klasje sa njeg kad se bere
kruh on čini, kruh on samo dari.
Sve što se spravlja ne može se taći.
Kud krenemo pogled u Bogu bozi.
Tisuće knjiga tu se ne može snaći.
Djevojčica neka istka san u mimozi.

IV.

Tko daje grožđe na vinovoj lozi?
Taj što je pjesnik nebeskih visina.
Gljivu na jednoj što stoji nozi –
satka ona što voli sjenu tišina.
Mladac neki sa snovima pustim
jablan risa i sve dao je ideje
za ljepotu grmlja u grmištima gustim,
a matrona jedna tvorac je orhideje.
Pustinjak neki kaktuse stvori.
Cedar diže duh visokog znanja.
Agavu ona što svojom šutnjom zbori.
Kokosovu palmu, taj što željan je branja.
U tisuće knjiga te tvorbe ne stanu.
Šafran, tulipan, jaglac, krizantemu
mašta neka saže i bagremovu granu.
Suncokret, taj, što se vrti u svemu.

V.

Tko stvori, tko daje oblik, vrlinu
bića što faunu na ovom svijetu čine?
Neki samotnjak duha što voli tišinu
satka sovu, drugi kondora pticu visine.
Tko daje mrave, mravinjake, termite?
Neka duša što snagu joj tek mnogoća daje.
Neki brižni duh što ima tajne skrite
dade psa, da ga čuva i na druge da laje.
Slona na natječaju što se raspiše,
tko daje, taj snagu voli, moć gruboće.
Tko žirafu daje i ptica noj mu se piše,
nezgrapna ptica, ptica glupoće.
Laste, ptice što lete u krajeve daleke
to su ideje jedne čeznutljive sjene.
Papiga, kreštavo je djelo, neke
blagoglagoljive rastresene žene.

VI.

Tko daje devu, tu pustinjsku lađu,
neki brižnik što voli život suhoće.
Zebri vodi, da mu se potezi kista nađu
tog slikara vještine, njegove umoće.
Klokana daje što zanos mu na licu.
Lisicu tkâ žensko biće lukavoće,
a mladić neki pruži pelikana pticu.
Nosoroga, taj što mu na umu gruboće.
Tko kita tvori – onaj što mu sanak moćni.
Pingvina jedan kicoš svečanog ruha.
Dupina neki tajni dobrotvor noćni.
Zeca taj što strah mu im velika uha.
Kukavicu daje neka izgubljena žena.
Ježa nudi kopljanik što se hrusti.
Tko vuka daje, vodi mu se i hijena.
Tko satka bezbroj drugih u taj sanak pusti?

VII.

Jedan što oko sebe prsi snagu
dade bizona, drugi ponos visoko diže –
ponudi lava da grabi gazelu dragu,
za inat onoj što do nje ne stiže.
Taj što daje risa, taj što daje tigra,
samo silinu u svoje djelo siju.
Ona što daje kobru, njoj se piše i čigra
da se pred njom boje, pred njom kriju.
Gavrana daje samotnjak neki u čudu,
što mistici sklon je, sklon nadahnuću.
Sokola diže da čini sudbu hudu

za one što cvrkut vole, ptičicu pjevuću.
Neko plaho žiće dade nam ovcu, srnu,
a neko majčinsko srce kravu mliječnu.
Neko biće donese i vranu crnu
i što je netko satka – brzu štuku riječnu.

VIII.

Pijetla satka netko tko ponosom svakim
sam nadvisuje sebe, a orla diže
koji sklonost ima za pristupom jakim.
Goluba nosi što mir od jakosti mu bliže.
Ide i onaj što konja dari, tu snagu vučnu.
U njeg je narav od plemenitoće tkana.
Nudi ga da s rada skine teškoću mučnu.
Svojata ga i onaj što ratnik mu hrana.
Sitnim vezkom vezla dušica mnoga
cvrkut slavuja, kolibrića, kanarinca,
što od sveg vole ljepotu pjeva toga.
Evo i onog s rogovima jelena planinca.
Idu i bića što pčele ponude da zuje
i pelud skupljaju sa svakog cvijetka.
Već plovi i rijeka onih što ne bruje
ribe, ribice zlatne koralja rijetka.
Ni tisuće knjiga taj opis ne primi.
Ni tisuću kamera tu tvorbu ne snimi.

IX.

Kakva znanost, kemija, alkemija.
U svakom žiću teku sokovi,
kakva harmonija – kakva brehmija.
Molekule, elementi, enzimi, tokovi.
Inženjerstvo svih vještina, svih struka,
tkaje sve to u neku cjelinu smisla.
Optika, kut vidnosti, jačina sluha.
Finoća tvorstva na sve strane stisla.
Krvni tokovi, zrnca, sluzi, pore,
mišićna tkiva, kosti, kiselinu –
svi se upiru, svi to samo tvore.
Kôdovi, kôdovi sve to slažu u cjelinu.
Mnogoća mnogoće znanstva u tkanju.
Mnogoća mnogoće što elemente vodi –
tek smo plovci u môra neznanju
a tvrdimo da se sve to sâmo zgodi.

X.

Tko mirise tkaje, taj zanos ruža?
Zumbula opoj što nosne snažno steže.
Ta mirisna paleta već svud se pruža.

Sve živo u svoj miris se sliježe.
Tko sokove tkaje u biljci što liječi
ili otrov što su neke iznutra zdane?
Tko daje sklad zvuka, tko daje riječi
tko dragosti daje, smijeh, tuge, rane.
Tko ugradi rik lava, kliktaj orla, vrane,
tko daje ritam, boju, jačinu zvuka?
Taj opis u tisuće knjiga ne stane.
Tko odredi samoću i zavijanje vuka?
Tko daje bodlje lualici ježu,
snagu njuha i brzinu psa u lovu?
Tko daje na tom zidu crvenu vrežu,
tko daje krasnu čuvarkuću na krovu?

XI.

Tko daje misli mudre, proročke, stare?
Tko daje ljepotu i snagu ideje?
Tko ljudima daje sve te čudne dare?
Onaj tko daje život taj dao sve je.
Gdje li leži snaga što to znanje tkaje?
Gdje stoljetna mudrost tim izvorom teče.
Ono što za duh je, to vječnošću traje.
Za tijelo što je, to kratkoća siječe.
Otkud snaga pjeva, pjesme, slike?
Otkud arija drhti ritmom, snagom zôva?
U mramoru klešemo svoje oblike –
a svi smo skovani različitošću kôva.
U nama zanos otkud, otkud vizije?
Za molitvom otkud to nutarnje gnanstvo?
Otkud splet misli što u nama razbor krije?
Otkud nama nadahnuće, to spoznanstvo?

VI.

POČELO POČELA

TRAKTAT O ČOVJEKU

I.

Otvaram pergamenu – oči pasu,
riječi drhte u mome glasu.
Najprije bivamo rođeni
u ljubavi dva božanska bića,
a potom snivamo vođeni
do našeg tijela – mladog žića,
što ga rodi naša druga mati
(s ocem ona zemaljsko tijelo prti).
Opet natrag bivamo dati –
po isteku života, u času smrti.
Kakva ljepota božanskih bića

što Bog ih rukom izravno spoji.
Kakve li radosti u tih žića
naš život pred njima čestit li stoji.
Pergamena zbori, i dobro je čuh
- od tijela tijelo, od duha duh!

II.

Bivamo stvoreni i bivamo dani
da u rastu tijela i duh čvrsne, snaži.
Da naše djetinjstvo, život rani
spozna stvari, bića, čuvstva traži.
Bivamo poslani u našem poslanju
u tvar dati, u ozračje tvorbe, potom
da i mi budemo tkalci u tom tkanju,
da tvorimo – Tvorac nas gostio životom.
Tvoreni bivamo i da sami tvorimo,
u prostoru i tvari za mijene se borimo.
U toj tvorbi tek zanosom da gorimo.
U radosti onog, Tvorac i mi, što stvorimo.
Idemo kroz život, svi u takvom stanju.
Sve to činimo u znanju ili neznanju.
Ni svjesni zadatka u življenja tkanju.
Svi smo u životu, svi u nekom poslanju.

III.

Tvorimo tvorbe, tvorbe u tvari.
Tvorimo tvorbe, tvorbe u duhu.
Tvorbe što su bile i ostaju samo stvari
i tvorbe što traju u duhovnom ruhu.
Kročimo životom, stvaramo vrednote
gazimo naprijed i snagom i umom.
Beremo kroz život i zla i ljepote
a potom plovimo zagrobnim humom.
Za stolom života brali smo dobrote,
za stolom života i zla smo tkali
i ponos bili, ponekad i sramote.
Od života uzimali više, manje dali.
Za stolom života blagdat jeli,
za stolom života i vino života pili.
Za stol života nekad i gladne sjeli.
Gostio i nas Tvorac, da smo život bili

IV.

Jednu pergamenu hvatam rukom.
Sve lagane, u ovoj neka težina biva.
Oči pasu, ali i nekim mukom
prebiru slova – poruka kao da se skriva.

Pergamena kaže – sva bića živa
od iste su satkana tvari,
od istog su satkana tkiva
i svakom život Tvorac dari.
Tvorac dari, ali su bića u slobodi
tu se zbori, to su samo ljudi –
svatko samog sebe kroz život vodi,
svatko samog sebe za život sudi.
Te sudbe nekima su tako lake,
te sudbe nekima su tako teže.
Te sudbe sudbenosti tak'e
nekima životi u ništavilu leže.
Nije stvar pravde, ali je znati
da te mjere unaprijed postavljene stoje.
Na tu vagu svoj se život mora dati.
Na tu vagu svi nose krčage života svoje.

V.

Sve što kažemo, što činimo
i pokret naše ruke, tijela.
Sve što mislimo, hinimo –
sve nam se snima, sve bilježi vrpca bijela.
I naše misli u zanosu ljepote
i naše psovke u zanosu gnjeva,
i naša djela, naše dobrote
i sve riječi našeg glasa, pjeva.
Sve se pomno snima, sve se prati –
besprijekorna čistoća svjedočanstva.
Na izmaku kad ćemo stati
vrpca će se odvirtjeti slijeva.
To će biti naša blagost, ali i gnanstva.
Zato pratimo ljepotu našeg života,
da nam vrpca snimi dobrote.
Da nam vrpca kad se odmota
budu samo dobrote, ljepota do ljepote.

VI.

Sažmi opet važnost svog života,
ma kakav da ti bio, neka samo klapa.
Jer život svud se stere, svud se mota.
Makar trpiš, blizu huk je i tvog slapa.
Sažmi snagu, puni sebe duhom,
puni se ponoćom što cijene nema.
Bogat bit ćeš novim kruhom
što te čeka, to u tebi sad drijema.
Što te čeka, čekaju te prostranstva?!
Čekaju te zôvi, zôvi divljih ljepota.
Čekaju te ta beskrajna djevičanstva.
Beskraj beskrajna pred tobom da se odmota.
Ne trči, ne traži, ne grabi, ne zovi
ovozemna lažna bogatstva, to truje.

Duh svoj spremaj za taj život novi.
U njeg skupljaj snagu da lakše putuje.

VII.

Zašto te zovu, zašto i tebe traže,
zašto baš tvoje biće u tom zdanju –
s druge strane vole – pergamena kaže –
da budeš cvijet u rascvjetalom granju.
Da budeš glas u glasova vječnom koru.
Tebe vuku, čekaju te zvjezdani zôvi.
Takvog kakav jesi u ljudskom zboru,
takvog kakav jesi, a ne neki novi.
Tebe, baš tebe želi ova druga strana,
takvog kakva te daje, tog oblika,
da budeš plod na jednoj od najljepših grana.
I da sjaj radosti sjaje i sa tvog lika.
Zovu te volumenima tog djevičanstva.
Satkan se od istog tijela, iste krvi.
Unikat ti si, zahtjev tog prostranstva.
U svemiru, neponovljiv ti si, prvi.

VII.

POČELO POČELA

TRAKTAT VIZUALNE PROSTORNE PERCEPCIJE

I.

Uzimam pergamenu, što sad se vidi?
Na put me šalje, ali kao da put nije.
Ne znam da li stojim ili sjedim na hridi.
Poznato neko sunce kao da me grije.
Dvojbe nema, to tlo je naše Zemlje.
Raslinje vidim neko što se tkaje.
Biće glomazno gledam gdje drijemlje.
Jezero neko vidim što ljepotom sjaje.
U oku neke šume, goleme, visoke,
stupovi drvlja u rastu, snene.
Gledam poljane neke, plodne široke.
Let čudnih ptica pratim pokraj mene.
Krenuh dalje, ja vidim stada
što pasu niz neke obronke blago strme.
Izbliza vidjeh, ali ne odredih sada
jer čuh tutanjeve neke u zemlji što grme.

* * *

Autorska glosa:

Nekoliko narednih pergamena govore o vizualnom pregledu
prostranstava: put u prošlost Zemlje, put u središte Zemlje, put u Sunce, put prema različitim
planetima, put u Prethodno
stanje prije Praska, posjeta dalekim Zvezdanim
magnetskim polovima i sl.

II.

Stada se plahire, strah ih goni.
U pravcima strka bez logike i reda.
Sve živo bi htjelo nekud da se skloni.
Dolina puca – izranja kamena greda.
Jezero se prazni, u huku valova huči.
Gigantska stabla kao slamčice se ruše.
Pretura sve se. Iz nutrine se luči
užarena lava – vodene pare svud se puše.
Neka sila me puti, naprijed me šalje
od vrtloga toga u mirnije kraje.
Gdje ocean guta otok, gledam dalje.
Nad razdaljinom nekom pogled mi staje.
Tek lagan drhtaj, zemlja se trese.
Ljepotu bilja ja nikako da shvatim.
Cvjetovi do cvijeta veliki se krijese,
za tom ljepotom dugo ću da patim.
Opojni mirisi svud me tuku.
Kao da je Sunce sjalo u bližem luku.

III.

Uzimam pergamenu – što ova zbori?
Pečat trgam zanos me vodi
kroz Zemlju – idem prema plamu što gori.
Svijest moja kroz talinu brodi.
U središte sjaja, plama, vatre
(osjećam zamor, osjećam vrućinu)
misli već plove, vodu snatre.
Ja prolazim kroz rastvor, kroz talinu.
Koje li ljepote, kojeg li sjaja?
Ta kakva paleta boja se sliva.
Kakva li svjetla, zelena, žuta – bez kraja.
Potok lave kroz lavu se sliva.
Pergamena kaže – ljepoti što prži
ne divi se. U talini što se sliva
leži snaga što krug Zemlje prema Suncu drži.
Što izgara više, snaga joj manja biva.

IV.

Prebirem pergamene, izabrah ovu.
Trgam pečat, tekst se pred očima stere.
Možda me vodi u neku tajnu novu,
možda neku važnu spoznaju bere?
Kud zanos me baca, ja već plovim.
Prema Suncu moja svijest se smjeri.
Strah me prožima, ja ga lovim.
Opasno je, ja živim u toj vjeri.

Bljesak sjaja prema meni se spravlja.
Koja li silina praska što se diže.
U stup plama on ga stavlja.
Svaki novi prasak stup je meni bliže.
Jezik plama prostorima liže
kud pogled stere, prvi, drugi, treći.
Ja plovim u tom plamu rastalini niže.
Nema kraja mome strahu, ali ni sreći.

V.

Kroz prvi omotač prođoh, zastore plave.
Kroz zelenu maglu dolje duh me bere.
Obzorja žuta vidim gdje se šire, plâve.
Podno crveni gorući pliš se stere.
To nije pliš žara, još uvijek to je
jeka daljine što me čeka u spustu.
Prolazak moj vodi iz sloja kroz sloje,
u vrućicu žara, u vrućicu gustu.
Ja ognju dolazim u blizine blize,
što relativnoća daljine to je jasna.
U duhu moje misli tu već klize.
Ljepote li pogleda, pogleda krasna.
Moj spust ide kroz razvaline modre.
Zavjese dima što boju lakoćom tkaju.
Crveni grimizi crvene grimize bodre,
suhom plama erupcije erupciju daju.

VI.

Jezera vidim plava, zelena, žuta.
Čudesna raskoš posvuda dah mi bere.
Svijest moja plovi i ne skreće s puta,
nad rastalinom što se plâvi, stere.
Sjaj pakla što vrućina ga zrači
stvara ozračje što silinom hući.
Koja li snaga kad se smiri, tek onda zjači.
Silne li siline u sili što čući.
Prasak za praskom, jezici ližu, plaze,
beskrajna silina plama sve satre.
Vatrene oluje vatrenu oluju gaze.
Svijest mi plovi u tom Hramu vatre.
Rastaljene tvari ključaju ispod mene.
Obzorja svuda metalna, sumporna plâve.
Masa se giba, razvlači gvozdene pjene,
što prskaju u svijest moje glave.

VII.

Koliko malen ja sam u toj sjeti,
u toj silini snage što svemir ruši.
Svijest mi se tali, rasap joj prijeti.
Silina žedi kao da me guši.
Pergamenu držim, oči slute ili pasu.
Ne pribrah se u sebi od tog dojma,

i već kao da čuh glas u mome glasu
malecni mi smo i mi smo bez pojma.
Pergamen piše, oštrinom zbori –
to što vidje, to je samo baklja jaka.
Baklja što zbog svoje mase dugo gori,
što izgara kao i druga stvar svaka.
Ali silina mase u njoj čini sile
što u prostor daleko pružaju moći.
Silnice silne u razne se sile slile.
Okolo sebe vrte tijela, vidi se u noći.

VIII.

Na tisuće pjesnika o Fudžijami
pjevalo pjesme, risalo, skladbe krasne.
O onom što vidjeh u novoj pergami
ni bezbroj njih više ne dade slike jasne.
Od početka to bijaše let čuda.
Zanos duha me baci u vrtlog snažno.
Bezbroj tijela kruži, gori, vrluda.
Gledam kao neki disk vrti se važno.
Ali samo iz dalja to se vidi, na putu,
blizina pogledu ne da, da hvata
svu raskoš, u tom svemirskom kutu.
Kao lađe plove tijela, cijela jata.
Tijela plove u tom sjaju mlijeka.
Stotine sličnih jedno drugo lovi
oko neke mase u krugu luka daleka,
jedno drugo prati, jedno za drugim plovi.

IX.

Ja uđoh među ta tijela, shrvan vidom,
skromnoćom duha da to sve shvati.
Sjena na sjenu pada, pred tim zidom
tišine, ja dašak ne smijem dati.
Gledam u redu svečano plove, prate –
jedan drugog slijedi. U daleku luku
svjetlosti neke zvijezde, kupaju se, jate.
Obzorja mliječna putuju u muku.
Preda mnom se otvara širina spusta
prema masi što oko nje se vrte,
ili uspon među ploveća tijela pusta
što ih silnice vrtnje jedno za drugim prte.
Ja vapaj dižem – koja li širina Boga –
gladnoj duši dade okus slasti.
Duh mi primi tek mali djelić toga,
presit bivam, a od gladi za tim ću splasti.

X.

Ne znam kud zanos plovi, ali bliže
već nošen bivam u duhu do neke
vrtne planete. Svjetlost do nje stiže
tek lomom svjetla zvijezde daleke.
Preda mnom se stere u rasapu vida
mliječna čistoća pogleda bez magle.
Preda mnom bukti cvjetni zid do zida.
Rasline cvjetne posvud drhte, sagle.
Nije cvijet planine ili doline u spustu,
ne cvjeta pogled, on mi dušu pase.
Udaram pravac kroz ljepotu gustu.
Planeta je buket, dva mjeseca je krase.
Mliječnost svjetla u mekoći daju
dva tijela oko nje što se vrte u ovali.
Ja to spoznah, ali tek na kraju,
ti cvjetovi su tuđu svjetlost uzimali.

XI.

Opet drhti ritam zôva daljina.
Otvaram pergamenu, misli me vuku.
Zanosom plova već stigoh do visina,
podno nekog zvjezdanog kruga u luku.
Gledam planeta kao vodom oblivena.
Ne otkrih tajnu sipkosti svjetla što ga slali
četiri tijela tek mliječnošću mivena,
što oko nje kruže u krugu ili ovali.
Ali prasak dima, taj rasap što satre,
ta tečna masa sa ognjem se stekla.
Prasak na prasak, bitka vode i vatre
voda pred vatrom – vatra pred vodom klekla.
Već valovi pare obzorja krote.
Kulja silina smjese vode i plama.
Od te bitke – koje li strahote –
gdje vatra vodu, voda vatru slama.

XII.

Gledam, kako se prostranstva nude.
Ja nošen bivam, nošen daljinom.
Nebeska tijela kao da samo žude
gosta traže, da im dođe tišinom.
Moćna, već vidim neka teče rijeka.
Krivuda, vuče, vodi ko jegulja duga.
Kao crvena lava ognjena tijela neka.
Kao nije prava lava, ali je duga.
Vidim more kao od neke crvene lave.
Kopno je kao sipkost naše Zemlje.
Vidim kao neke stijene se plâve.
Kamena greda plâva kao da drijemlje.

Ne vidim život ili ga ne poznah,
te plâve planete – crvenoće tečne.
O sjaju zvijezde ja malo doznah
što dopire do nje tek svjetlosti mliječne.

XIII.

Uzimam pergamenu pečati se lome,
ne znam broja, prestadoh da pratim.
Da li me i ova šalje u zvjedolome
ili mi nudi nešto da shvatim.
Dvojbe nema, već misli kreću –
na put me sprema, plovim samo.
Tijela neka iznad mene lijeću,
gdje vrtnja mnoga u krugu, već sam tamo.
Oko moćnog tijela što vrućinom žari
lete u krugu, možda u ovali,
bezbrojna tijela kruglastih stvari.
Od svjetla neke zvijezde samo su sjali.
Tu sve ni zgaslo nije, sve se puši.
Plin se zeleni, modri, žuti, roji.
U sjaju te zvijezde sve se guši.
Svjetla se lome, tisuće duga stoji.

XIV.

Zanosi me jaka tišina moga duha
u prostore neke što pomalo se gube.
Neki drhtaj, pa i prasak pored uha
tisuće krijesnica u pravcu, u snopu snube.
Kraj mene prođu crvene svjetloće.
Kraj mene prođu i za sobom nose tkanja,
snopove crta crvene bljedoće –
preko obzorja, tog nebeskog zdanja.
Crvene iskre u snoplju poput vatre
u istom pravcu paralelno lete, silne brzine.
Kao brazde neke nebeske siline
trag za njima kao gori, ali se zatre.
Čemu let tih svjetlećih zrnja u zrenju?
Mala jesu, ali mnogoću mase nose.
Zbog tvrdoće mase s antitvari u trenju
gore žarom. Gustoćom tvari skoro
da i antitvar kose.

* * *

Autorska glosa:
Pergamena govori o volumenima materije sa
silno velikom gustoćom mase i odnosu
takvog tijela prema antitvari.

XV.

Opet na put šalje me pergamena.
Preda mnom bjelina sjaja neke planete.
Bljesak svjetla se iskri, sva je zdena.
Pogled se stere, ledeni zapusi lete.
Sva je u sjaju bjeline, drhti, blista.
Kristali se, to se već vidi iz dalja.
Djevičanstvom zrači ta ljepota čista.
Bjelom bjelinom ko nevjestina halja.
Neki hladni srsi prođu kroz mene.
Obzorja kao snježna kraj mene plove.
Kojih li oblika za divne snove,
čudesnih li raskoši za sanke nove.
Ni dahom ne bih ja takao tu ljepotu.
Ni mislima da je skrvnim ja to ne bih
u djevičanskom djevičanstvu tu čistoću.
Duh moj da tamo živi, dao sve bih.

XVI.

Neki put kao da pergamena nudi,
daljnja i daljnja bilježim spoznanja.
Sve da se otvori, kao da žudi,
pa me šalje u nova i nova poslanja.
Tu misao ni progutao nisam u se,
već duh mi silnim zanosom nošen biva.
U plovu dugom ja već nađoh tu se
u živom pijesku kao da prebivam.
Oko mene čestica bezbroj roji se tvari.
Ja putujem kroz tu sipkost zdanja.
Taj zastor mi smeta – vidnost mi kvari.
Ja nađoh se u krugu Prethodnog stanja.
Prethodnog, kad se kaže, misli se na to
sitnoća što ih zrače zapremnine dvije.
Pergamena reče, - to stanje je dato
prije Praska tvari, mnogo, mnogo prije.

XVII.

U duhu bivam nošen rubovima kamenim
neke pločaste gromade što se stere
i prostore silne grabi tijelom stamenim.
Silnice neke oko neke zvijezde je smjere.
Gledam stamena tkanja, gledam hridi,
kamene grede zrcale se sjajem.
Bljesak kamenih obzorja se vidi
plovi svemirska lađa tim smirajem.
Rubovi oštri nad razvalinom vise.
Tišinom obvijena, zanosna u plovu,
kremeno zdanje u ploču, sli se.
Stameno tkanje u zvjezdanom zovu.
Ja grlim kamen mislima rosnim.
U mom plovu podno zvjezdanog luka,
ljepotu kremenog obzorja svuda kosim.

Otrgla se od nekog sunca, ta kremena luka.

XVIII.

Kristalno tijelo prostorima luta,
u spustu već ulazi u luk moga vida.
Zrcalna planeta preda mnom pluta.
Djevičanski zastor sa sebe skida.
Neke zvijezde odsjaj u krugu
oko nje stvara prsten ljubičast, tanak.
Ōvoj što se pretvara u kružnu dugu.
To kristalno tijelo nalik je na sanak.
Preda mnom u spustu u donjem luku
gdje odraz sjene daje mi da gledam,
prozirne dubine pogled mi vuku.
Sloj za slojem u prodoru dubnom redam.
Blistaju kristalne grede bočno od mene.
Prozirne planine u luku svijene.
Odsjaj neke zvijezde kud pogled krene
samo slaže kristalno-modre sjene.

XIX.

Pribrah snagu u mislima što se krije.
Uzimam pergamenu, idem dalje.
Poruku u sebi kakvu li sad krije?
U zanosu svijesti na put opet me šalje.
Ja plovim plovom što se sliva
dalje i dalje od nebeskih tijela.
Sjaj zvijezda se gubi i manji biva,
svjetla već posve nestaju bijela.
Hladnoća neka oko mene uzima daha.
Ja to vidim iako mrak me steže.
Sve više i više grabi maha
studen prava, nije samo svježe.
Pergamena zbori – pravila ta su,
prostor je hladan i puni se mrakom
ta prostranstva u njemu sva su.
To primi tako i ne tumači znakom.

XX.

Kakva umna snaga to sve da shvati.
Kakav napor misli, napor dušnog vida.
Kakva će mi znanja nova pergamena dati?
Šalje me u proboj nekog novog zida.
Već let moje svijesti – brzine se love,
brže od svih brzina znanih.
Iskrice svjetla pored mene nove i nove,
pale se i gase – odoh do daljina gnanih.
Preda mnom neka silina zrači.
Nije tijelo, nije od tvari –
silnica silna silnicu tlači.

Na munje sliče, takve još ne vidjeh stvari.
U tome mora da je nešto krivo.
Pergamenu stišćem, ali ona zbori
sve što je mrtvo i sve što je živo
to drži – to jedan od dva Pola tvori.

XXI.

Munje blješte, ali u tišini
pružaju krakove svijetle, strme.
Preko obzorja cijela, u dubini
lete vlasulje bijele, ali ne grme.
Vlasulje munja širinom neba trešte,
ali u svjetlu samo što u sebi ga pune.
Dugačke niti preko neba blješte
bez daška zvuka, krak za krakom grune.
Kakva silina silnica u svjetloći.
Odjednom na tisuće pravaca što vode
prema beskraju, ali i u gluhoći.
Sva obzorja neba u bijele vrpce svode.
Otkud ne znadoh, i dokle sve to ide,
početka ne vidjeh, ni kraja, bome.
Ni tisuće snova taj put ne vide
pergamena reče – u Pôlu tome.

XXII.

Ali sitnoća sitna te moje svijesti
pravi mi problem kud god se maknem.
Mrvicom od mrve ja uzimam vijesti.
To što vidim jedva da vidom i taknem.
Širina toga da se vidi nije dana
uskoći tog našeg ljudskog zdanja.
Ta vidnost je mala, ta uskoća je brana
da se pokaže puna paleta tih stanja.
Te slike što gledam, te sile što vode
ples stvari u divovskom poslanju,
tek su pupoljci mali što cvijetom rode.
To što vidim samo je bljesak cvjetića
u, na sve strane, razbuktalom granju.
Skromnoća vida ne daje sliku pravu,
niti se može našom svijesti da bere.
Ni privid toga ne stane u našu glavu.
Beskrajnom puninom ta tvarnost se stere.

XXIII.

Pergamena zbori, put me čeka
neka nova daljina otvoreno me zove.
Nosit će me opet u zviježđa daleka.

U nepoznate neke predjele nove.
Ali tekst zbori, tu piše, pravcem drugim
krenuti valja – u pravo Ništa, pravo!
U Ništa već misli plove putem dugim.
Taj put u beznađe kao da me zvao.
Ja gledam putanje zvijezda, već jače
bivaju plamenom svud oko mene.
Unatrag idem prema Prasku tvari, pače
u Prethodno stanje, u sipkosti snene.
I sipkosti već nesta, sitne čestice tvari
već svuda prestadoše da se roje.
Sitnije i sitnije bivaju te stvari.
Okolo, više nikako ih ne lovi, moje.

XXIV.

Svud oko mene prostor u tom letu.
Svud praznina oko moga duha leži.
Nigdje baš ničeg nema, u tom kretu
moja svijest sama u sebe već bježi.
Praznina zjapi pustom prazninom.
Duhom udaram pravac, tad stajem.
Gdje god stigoh putovao nisam daljinom,
sam u sebi smisao sebi dajem.
Ponovo udaram pravac u letu dugom,
u dugom, dugom i kad stadoh,
ja opet tu sam, ne na mjestu drugom.
Ja opet sam u sebe samo padoh.
Gutam prazninu, ona mene guta.
Krenuh od nigdje i u nigdje već dođem.
Od nikud u nikud – to već je trasa puta,
to već je pravac po kojem pođem.

XXV.

Od mene šibaju pravci u tu prazninu.
Naprijed, natrag, zdesna, slijeva.
Kraj mene jedan drugom čine blizinu,
ali se odmiču kako se daljina slijeva.
Blizu je ono što je meni blizu –
u prostorima polaznoj točki sada.
Misao već mi slama u tom nizu –
granica tih širina gdje li pada?!
Dokle idu dužine te praznine?
Da li rubnost svoju igdje oni daju?
Dokle plove širine te nepunine?
Praznine praznini granice tkaju.
Kazali smo pravci – tim dimenzije dali
(makar posve prazan svoje mjere ime)
i toj praznini svojstvo prostora priznali.
I kad je prazan, prostor je u prostorima.

XXVI.

Volumeni daljina, volumeni zvone.
Praznina prostora preda mnom se tkaje.
Nebeska tijela od mene se klone.
Kut otklona već duže traje.
Svijest stiže u predjele snene.
Neke prostorne lađe kraj mene plove,
bez znaka snage, skoro kao sjene.
Neke snažne mase tijela im love.
Vrtjele se nekad – pergamena reče –
bezbroy putanja u krugu tkale.
A kad u njima sagori masa, teče
ta putanja tada po zakonu spirale.
U njoj sagorjela snaga u talini
što joj krug držaše prema zvijezdi,
središtu njene vrtnje u daljini
put vlastite smrti ona sad jezdi.

XXVII.

Putuju mrtve prostorne lađe
što najprije bijahu luči, zvijezde,
a potom planete – nov pravac im nađe
mrtvoća mase, prema njoj sad jezde.
Mrtvoća mase sve veća i veća biva.
Mrtva prostorna lađa na mrtvu lađu
jedna u drugu samo se sliva.
Veća manju jede s većom i većom glađu.
Mrtva prostorna gruda sva se snaži.
Puni se ponoćom sile, ponoćom stvari.
Taj napon u njima izlaz traži,
kad masa joj srazi gustoću tvari.
Prasak se diže, ali ni siline,
ni sjaja od Praska što svemir stvori.
To je blijeđi odsjaj te veličine
u Drugom krugu što zviježđa tvori.

* * *

Autorska glosa:

Pergamena govori o sekundarnom prasku, nakon
umiranja planeta i zvijezda i njihovog zgrudanja
u ogromnu svemirsku gromadu.

XXVIII.

Svemir izgara, u valovima gori.
Novi se rađa iz zapremnine dvije.
Jedan umire, drugi tek se tvori.
Ta tajna u jednoj pergameni se krije.
U valovima mrije, gustoću tvari
kako postupno gubi. Sve izgara.
Ritam se javlja – pulsaju pulsari.
Stari mrije, a novi se stvara.

Vrti se tvar tako u nekom krugu.
Toplinom od onog što gori antitvar hrani.
Sve se odvija u vijeku dugu.
Brojna nema da se broje ti dani.
Sve se vrti u krugu, u plamu vatre,
od mase što zrači sitnoćom tvari
što u sebi skriva – moć da satre –
do zamora tvari, do umiranja stvari.

XXIX.

Sve se vrti u tom svemirskom zdanju.
Tu spoznaju pergamene su dobile.
Umiru snage jedne, one jače, niču u stanju
vrtnje – sve je silni Perpetuum mobile!
Sve se vrti u simetričnom krugu,
antitvar u prostor zrači sitne čestice tvari.
Grudaju se pa uz Prasak – u luku dugu
gore i toplinom svojom hrane antitvari.
Sagorijeva tvar i umire tako,
ali snagu vraća u svom poslanju.
Antitvar tu toplinu uzima jako
sve je u vječno kružnom stanju.
U simetričnom krugu u drugom kraku
istu sudbu prostori nose – antiprostore zrače
u antitvar, uz Prasak, a potom snagom svakom
kad zgasne, napon mu u prostor ide, skače.

XXX.

Ne postoji vrijeme, pergamena kaže
samo mijene u tvari te su.
Tko u istu ravan stavlja
tvar, prostor i vrijeme
teorije takve neopstojne sve su.
Tek proces u tvari što obličje daje
i ritam što prived pravilnosti čini,
daje misao da i vrijeme traje.
Taj prived u nama samo se hini.
Otkucaj sata tek je drhtaj tvari.
Dan što sija i noć što tamom diše
tek krug je Zemlje – svjetlo i sjena stvari.
Sanak u nama kad tijelo duh siše.
Kad tvar bi bila – res extra processum,
kad ne bi bilo mijene, mijene tvari
treni, ure, dani i godine što sve su
himbe bi bile, himbe i sad jesu.

XXXI.

Kakav li prostor, kakve li daljine!
Moje misli od svjetla brže plove.
Zakrivljenosti nema, nikakve krivine.
Pravac me vodi, pravac me zove.
Kraj mene svjetla zbog brzine misli
kao iskre se jave i odmah se gase.
Duh moj plovi, u meni se stisli
volumeni širina – moj um ih pase.
Obzorja kuda plove, tko da shvati?
Tko da shvati kuda sve to ide.
Sve to mi bismo htjeli, voljeli znati.
(Tekstovi neki na pergameni sad se vide)
Ne traži granice prostora i antitvari,
ne traži ono što bez kraja drijema.
Sažmi sebe u ono što ti život dari.
Granice gdje su, tih granica nema?!

XXXII.

Tvar traje i u trajnosti biva.
Ali se vrti, razara, trese, gori,
lomi, tali, pršti, teče, sliva.
Samo mijena sa mijenom se bori.
U tvarnosti vide se kretnje
i grmi dah nebeskog svoda.
Putuju zvijezde, planete. Sred noći ljetne
bljeska odsjaj sinjih voda.
Sila zrači, struji, nosi, bije
iz tvarnosti kud se stere.
U zvuk se lama i u harmoniju lije
ritam nebeskog sraza,
mraka i svjetla – što oko ga bere.
To nije tajna što je pergamena krije
jer to svako oko može da zrije.
Mijene u mijeni samo sve su,
tvar je vječno – res in processo.

VIII.

POČELO POČELA

ZAKLJUČNI TRAKTAT

I.

Zašto tako teško u dušu primamo
nova znanja, misli nove, nove tvorbe?
Ono što je u nama kao da dosta imamo,
kao već i prepune su naše torbe.
A ne znamo da krivo samo činimo,
a ne znamo od novog kad se libimo,
da naslagama znanja samo mudrost hinimo.
U istom blatu samo mi se glibimo.
Zašto teško shvaćamo ono u daljinama?
Zašto nam nije blisko što je u visinama,
zašto nije naše i ono što je u širinama?
Djeca smo svemira u puninama.
Na tlo smo zakovani, legli tijelima.
Lomimo okove što duh nam okivali!
Ne hranimo se samo tvarnim jelima,
da bismo svemir živjeli, a ne samo snivali.

II.

Ja postadoh skitnica, skitnica duha.
Usamljenik, samotni vitez prostranstva.
Nezasitnik gladi, gladan tog kruha.
Ja pasem i lovim ta djevičanstva.
Ja postadoh i drznik i svodnik
u duhu okaljah tu putenoću.
Papirus, neka pergamena mi vodnik.
To činim kao pjesnik, slikar, a ne učeno'sću.
Znalci, slikari, pjesnici, umci
dvorišta vaša opjevana sva su.
Tragalaštvo u njima već su stari humci
u zôvima daljina neka vaši dusi pasu.
Idimo naprijed, hrabro, nek ječe u uhu
zvjezdane arije, neki prostori novi.
Idimo naprijed, plovimo u duhu –
makar to bili samo i naši snovi.

III.

Ja vidjeh druge svjetove neke,
vidjeh mnoge nepojmljive stvari.
Vidjeh prostorne zvjezdane rijeke.
Vidjeh oblike oblika što tvar ih dari.
Ja vidjeh snove što ni snovi ih ne tkaju.
Ja vidjeh svjetla što svjetlima se lome.
Ja svijet vidjeh u početku i na kraju.
Vidjeh prah stvari, vidjeh zvjezdolome.
Ja daljine vidjeh, ja njima lutah.
Nosile me samo, nosile me sile neke.
Ja ne idoh nigdje, njima samo plutah.
Htjele me daljine, daljine daleke.
Gostile me moći, moći prostranstva.
Častile me zvijezde ljepotom svoga sjaja.
Ja ispih kalež tog djevičanstva.
Pergamena reče – toliko prije kraja.

IV.

Već uzimam zadnju pergamenu.
Neka nejasnoća u meni se stvara.
Ja izmaglicu vidim njenu.
Žižak jedan gledam kako gori.
Žižak gledam gdje izgara.
Pokraj njega maslinova grana.
Pergamena zbori – listići na njoj –
broj godina, možda dana.
Na drvetu nekom, niz vodu neku,
neku rijeku
kao da plovim.
Voda za mnom sve više plâvi.
Ja javu lovim!?
Taj san meni radi o glavi!

V.

Ja se trgoh, pa ja to snivam.
“Dar vjetra” treperi trepetom žutim.
Javu lovim, iz zanosa izbačen bivam.
To san bijaše, ja to ćutim.
No, vidjeh stvari što teško ih rišem.
Sve u razoru stvari – razoru tihom.
Uzalud slikam, uzalud pišem.
To se ne da prikazati slikom.
To se ne da opisati stihom.
Silan li prodor za slikara da slika,
u vrelo života, u tajnu porinuća.
Za pjesnika posla za bezbroj stiha.
Nadahnuće samo do nadahnuća.

Bez koristi bijah s iusom mojim,
od njeg mi samo snaga svjedočanstva.
Bože, šalji me Bože, kolima svojim
do tog Iskona, do tog djevičanstva.

Ja dajem zavjet šutnje
i ništa neću kazati više,
da se ne bi pravile smutnje
oko onog što u knjizi piše.
Što napisah to piše,
što ne napisah to ne piše.
Od onog što rekoh ni manje,
od onog što rekoh ni više.

NAPOMENA: Knjigu je prepjevala- Lucija Borčić na esperanto.

